

สรุปผลการดำเนินงาน
โครงการเสริมสร้างความพร้อมแก่ท้องถิ่น
หลักสูตร “กระบวนการเสริมสร้างผู้นำนักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม”
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ (รุ่นที่ ๑๕๘)
ระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๕
ณ ห้องประชุมโพเมโล่ โรงแรมเลอ บาห์ลี รีสอร์ท แอนด์ สปา เมืองพัทยา
อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

๑. การดำเนินการจัดโครงการเสริมสร้างความพร้อมแก่ท้องถิ่น หลักสูตร “กระบวนการเสริมสร้างผู้นำนักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม”

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้จัดโครงการเสริมสร้างความพร้อมแก่ท้องถิ่น หลักสูตร “กระบวนการเสริมสร้างผู้นำนักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม” ระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุมโพเมโล่ โรงแรมเลอ บาห์ลี รีสอร์ท แอนด์ สปา เมืองพัทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้และทัศนคติที่ดีแก่ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนทั่วไป ได้เข้าใจอย่างถูกต้องในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง เสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภา ส่งเสริมให้ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองและกิจกรรมของวุฒิสภา ทั้งนี้ ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมาย จาก ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา โดยเป็นผู้ที่มีบทบาทต่อชุมชนท้องถิ่น และสามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปเผยแพร่ต่อยอด ขยายผลในองค์กรและชุมชนท้องถิ่นได้ โดยมีผู้ผ่านการอบรมได้รับสัมฤทธิ์บัตรทั้งสิ้นจำนวน ๑๒๒ คน จากจังหวัดชลบุรี จำนวน ๔๔ คน จังหวัดระยอง จำนวน ๔๒ คน และจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน ๓๖ คน

๒. เอกสารเผยแพร่

กลุ่มงานเผยแพร่ประชาธิปไตยฯ ได้รับการอนุเคราะห์เอกสารเผยแพร่จากกลุ่มงานผลิตเอกสารเผยแพร่ ได้แก่ แผ่นพับ “หน้าที่และอำนาจของวุฒิสภา” และหนังสือการ์ตูน เรียนรู้เรื่อง “วุฒิสภา”

๓. ผู้เข้าร่วมในพิธีเปิดโครงการฯ

๓.๑ พิธีเปิดโครงการฯ

- กล่าวต้อนรับ โดย นายธวัชชัย ศรีทอง ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี
- กล่าวรายงาน โดย นายพีระพจน์ รัตนมาลี รองเลขาธิการวุฒิสภา
- นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง

๓.๒ พิธีปิดและมอบสัมฤทธิ์บัตร

ได้รับเกียรติจาก นางสาววิไลลักษณ์ อรินทมะพงษ์ สมาชิกวุฒิสภา เป็นประธานในพิธีปิดและร่วมกับ นายพีระพจน์ รัตนมาลี รองเลขาธิการวุฒิสภา เป็นผู้มอบสัมฤทธิ์บัตรแก่ผู้ผ่านการอบรมจำนวน ๑๒๒ คน

๔. ที่ปรึกษา...

๔. ที่ปรึกษาโครงการ ผู้บริหารโครงการ วิทยากร ผู้สังเกตการณ์ และเจ้าหน้าที่ที่เข้าร่วมปฏิบัติงานตามโครงการฯ มีดังนี้

๔.๑ ผู้บริหารโครงการฯ และวิทยากร	จำนวน	๒ คน
๔.๒ วิทยากร	จำนวน	๑๐ คน
๔.๓ เจ้าหน้าที่โครงการฯ	จำนวน	๑๒ คน
๔.๔ สื่อมวลชนท้องถิ่นร่วมทำข่าวพิธีเปิด	จำนวน	๑๕ คน

๕. กิจกรรมดำเนินการอบรม

วันพุธที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๕

เวลา ๐๘.๐๐ – ๐๙.๐๐ นาฬิกา	- ลงทะเบียน
เวลา ๐๙.๐๐ – ๐๙.๓๐ นาฬิกา	- ก่อนพิธีเปิดโครงการฯ - ชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการ โดย นายวิเชียร บัวบาน ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน เผยแพร่ประชาธิปไตยและกิจกรรมวุฒิสภาภูมิภาค
เวลา ๐๙.๓๐ – ๑๐.๓๐ นาฬิกา (๑ ชั่วโมง)	- พิธีเปิดโครงการฯ - กล่าวต้อนรับ โดย นายวัชชัย ศรีทอง ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี - กล่าวรายงาน โดย นายพีระพจน์ รัตนมาลี รองเลขาธิการวุฒิสภา - กล่าวเปิดและปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “วุฒิสภากับการพัฒนาประชาธิปไตย” โดย นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง
เวลา ๑๐.๓๐ – ๑๒.๐๐ นาฬิกา (๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที)	- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดย นายเชาวนะ ไตรมาศ อดีตเลขาธิการศาลรัฐธรรมนูญ
เวลา ๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ นาฬิกา	- รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๓.๓๐ นาฬิกา (๓๐ นาที)	- กิจกรรมกลุ่ม/นันทนาการ โดย เจ้าหน้าที่กลุ่มงานเผยแพร่ประชาธิปไตยฯ
เวลา ๑๓.๓๐ – ๑๕.๐๐ นาฬิกา (๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที)	- บทบาทหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภา โดย นายพีระพจน์ รัตนมาลี รองเลขาธิการวุฒิสภา และทีมงาน
เวลา ๑๕.๐๐ – ๑๕.๓๐ นาฬิกา	- รับประทานอาหารว่าง
เวลา ๑๕.๓๐ – ๑๗.๐๐ นาฬิกา (๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที)	- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน โดย นายวันชัย สอนศิริ สมาชิกวุฒิสภา
เวลา ๑๗.๐๐ – ๑๘.๐๐ นาฬิกา	- รับประทานอาหารเย็น

วันพฤหัสบดี...

วันหยุดสัปดาห์ที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๕

- เวลา ๐๘.๐๐ – ๐๙.๐๐ นาฬิกา - ลงทะเบียน
- เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๐.๓๐ นาฬิกา - **รัฐสภาของประชาชน**
(๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที) โดย ดร.ปิยนัฐ วันเฉลิม สมาชิกวุฒิสภา
- เวลา ๑๐.๓๐ – ๑๒.๐๐ นาฬิกา - **ระบบงานรัฐสภา**
(๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที) โดย นายต้นพงศ์ ตั้งเต็มทอง รองเลขาธิการวุฒิสภา
และทีมงาน
- เวลา ๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ นาฬิกา - รับประทานอาหารกลางวัน
- เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๓.๓๐ นาฬิกา - **กิจกรรมกลุ่ม/นันทนาการ**
(๓๐ นาที) โดย เจ้าหน้าที่กลุ่มงานเผยแพร่ประชาธิปไตยฯ
- เวลา ๑๓.๓๐ – ๑๕.๐๐ นาฬิกา - **การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์**
(๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที) **ทรงเป็นประมุข**
โดย ศ.ดร.ไชยันต์ ไชยพร
อาจารย์ประจำภาควิชาการปกครอง
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เวลา ๑๕.๐๐ – ๑๕.๓๐ นาฬิกา - รับประทานอาหารว่าง
- เวลา ๑๕.๓๐ – ๑๗.๐๐ นาฬิกา - **วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย**
(๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที) **อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข**
โดย ดร.เลิศพร อุดมพงษ์
นักวิชาการ สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า
- เวลา ๑๗.๐๐ – ๑๘.๐๐ นาฬิกา - รับประทานอาหารเย็น
- เวลา ๑๘.๐๐ – ๒๐.๐๐ นาฬิกา - **การนำเสนอสำหรับผู้นำนักประชาธิปไตย**
(๒ ชั่วโมง) โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตวงทอง สรประเสริฐ
อาจารย์ประจำภาควิชานิติศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

วันศุกร์ที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๕

- เวลา ๐๘.๐๐ – ๐๘.๓๐ นาฬิกา - ลงทะเบียน
- เวลา ๐๘.๓๐ – ๐๙.๐๐ นาฬิกา - **คุณธรรมกับผู้นำนักประชาธิปไตย**
โดย ดร.ดิเรก กวินสุนทรกุล
- เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๐.๓๐ นาฬิกา - **การใช้สื่อยุคใหม่ให้มีประสิทธิภาพ**
(๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที) โดย นายรัชพล สุวรรณโชติ
นายกสมาคมและผู้ก่อตั้งสมาคมศูนย์ข่าวเยาวชนไทย
- เวลา ๑๐.๓๐ – ๑๑.๐๐ นาฬิกา - รับประทานอาหารว่าง
- เวลา ๑๑.๐๐ – ๑๒.๐๐ นาฬิกา - **แนวทางการเผยแพร่ต่อยอด ขยายผลของเครือข่ายวุฒิสภา**
(๑ ชั่วโมง) โดย นายวิเชียร บัวบาน ผู้บังคับบัญชาของกลุ่มงานเผยแพร่ฯ

เวลา ๑๒.๐๐...

- เวลา ๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ นาฬิกา - รับประทานอาหารกลางวัน
- เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๓.๓๐ นาฬิกา - ประเมินผลการจัดโครงการฯ
- เวลา ๑๓.๓๐ – ๑๕.๐๐ นาฬิกา - มอบสัมฤทธิ์บัตร/กล่าวให้โอวาท/พิธีปิด
- โดย - นางสาววิไลลักษณ์ อรินทมะพงษ์ สมาชิกวุฒิสภา
- นายพีระพจน์ รัตนมาลี รองเลขาธิการวุฒิสภา

๖. สรุปผลการดำเนินงานกิจกรรม

๖.๑ พิธีเปิดโครงการฯ

กล่าวเปิดและปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “วุฒิสภากับการพัฒนาประชาธิปไตย”
โดย นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง

นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง ได้กล่าวขอบคุณผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี ที่มาร่วมกล่าวต้อนรับผู้เข้ารับการอบรม และให้ความอนุเคราะห์ในการจัดโครงการฯ ครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้เข้ารับการอบรมและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน และหวังว่าการจัดโครงการครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมโครงการฯ และประสบความสำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

จากนั้น ได้ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “วุฒิสภากับการพัฒนาประชาธิปไตย” โดยมีรายละเอียดดังนี้ วุฒิสภามาตรฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน สมาชิกวุฒิสภาประกอบด้วย จำนวน ๒๐๐ คน และเพื่อให้การปฏิรูปประเทศในระยะเปลี่ยนผ่านบรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ในบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จึงกำหนดให้มี “วุฒิสภามาตรฐบทเฉพาะกาล” ขึ้นในวาระเริ่มแรก (ภายใน ๕ ปีแรก) จำนวน ๒๕๐ ตามที่ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) คัดเลือกมา และที่มาจากการเลือกกันเองของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ “วุฒิสภา” ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจที่ได้สรุปได้ ดังนี้

๑. วุฒิสภามาตรฐบทบัญญัติหลัก

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้วุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑) การพิจารณาและการกั้นกรองกฎหมาย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้วุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจทั้งการพิจารณากฎหมายร่วมกับสภาผู้แทนราษฎรในฐานะรัฐสภา และการกั้นกรองกฎหมายที่สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว เช่น การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย การอนุมัติพระราชกำหนด การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

๒) การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดให้วุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน เช่น การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การตั้งกรรมาธิการ

๓) การให้คำแนะนำหรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่ง เช่น ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒. วุฒิสภา...

๒. วุฒิสภาตามบทเฉพาะกาล

สำหรับวุฒิสภาตามบทเฉพาะกาลนั้น นอกจากจะมีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับวุฒิสภาตามบทบัญญัติหลักแล้ว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้เพิ่มหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะ คือ การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ การพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี

จากนั้น วิทยากรได้กล่าวถึงการพัฒนาผู้นำนักประชาธิปไตยวุฒิสภาว่า วุฒิสภาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนโครงการกองทุนการศึกษา ซึ่งเป็นโครงการที่ รัชกาลที่ ๙ ทรงโปรดเกล้าฯ พระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์เพื่อดำเนินการมาหลายโรงเรียน โดยส่วนมากเป็นโรงเรียนชายขอบ เช่น โรงเรียนกัลยาณีวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ ซึ่งวุฒิสภาได้นำเครื่องคอมพิวเตอร์ ผ้าห่มทุนการศึกษา ไปมอบให้กับนักเรียนและทำที่เก็บน้ำ โดยความร่วมมือของหน่วยทหาร

นอกจากนั้น คณะกรรมการโครงการกองทุนการศึกษา ยังได้จัดโครงการอบรมผู้นำนักประชาธิปไตยด้วยพระบวนการลูกเสือ จิตอาสาทำความดี ให้กับนักเรียนในโครงการกองทุนการศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่สวนนงนุช พัทยา จังหวัดชลบุรี และเข้าชมรัฐสภา และพระบรมมหาราชวัง ซึ่งในปีหน้าจะได้จัดให้นักเรียนในภาคเหนือด้วย โดยเน้นกลุ่มเป้าหมาย ให้เป็นเด็กที่เป็นคนดี มีคุณภาพ ส่งเสริมการออม

ด้านความมุ่งมั่นในการทำหน้าที่สมาชิกวุฒิสภา จะทำหน้าที่ด้วยความเป็นกลาง คำนึงถึงประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ เพื่อให้ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรืองสืบไป พร้อมกันนี้ได้อวยพรปีใหม่ และขอให้ผู้อบรมช่วยกันเป็นหูเป็นตาตรวจสอบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่กำลังจะเกิดขึ้นในต้นปี ๒๕๖๖ ด้วย

๖.๒ รัฐธรรมนูญ...

๖.๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดย นายชวนะ ไตรมาศ อดีตเลขาธิการศาลรัฐธรรมนูญ

วิทยาการได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของรัฐธรรมนูญที่ทุกประเทศจะใช้กับรัฐธรรมนูญของประเทศตน เพื่ออ้าวงไว้ซึ่งความมั่นคง ความเป็นสถาบันของรัฐและการปกครอง รัฐและการปกครองที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ ถือเป็นวิถีชีวิต เป็นรากฐานและเป็นกรอบของการเมืองการปกครอง ส่วนในด้านหลักการเชิงวิชาการ รัฐธรรมนูญมีฐานะเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ที่วางเงื่อนไขรูปแบบของรัฐ รูปแบบการเมืองการปกครอง และอำนาจต่าง ๆ นั้นเอง

ความหมายของรัฐธรรมนูญ

- รัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับรัฐ ให้รัฐทำงานตามรัฐธรรมนูญ เป็นเครื่องมือหลักในกำกับการเมืองการปกครองประเทศ

- รัฐธรรมนูญ กำหนดให้ รัฐจะต้องปฏิบัติ ละตอบสนองรัฐธรรมนูญ เช่น การตรากฎหมายต่าง ๆ หรือการกำหนดนโยบายของรัฐ

- รัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ บังคับให้รัฐทำหน้าที่ หมวดที่ ๕ หน้าหนึ่งของรัฐ ถ้าไม่ทำประชาชนฟ้องสามารถร้องรัฐได้

- รัฐธรรมนูญกำหนดให้ รัฐพึงทำนโยบายแห่งรัฐ

- รัฐธรรมนูญ ควบคุมอำนาจของรัฐ และการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ซึ่งเป็นหัวใจหลักของการจัดทำรัฐธรรมนูญ

- รัฐธรรมนูญ กำหนดให้ การออกแบบโครงสร้างสถาบันทางการเมืองการปกครอง ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

โดยรัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ ได้ปรับถ้อยคำ ให้นำที่มาก่อนอำนาจ รัฐจึงมีอำนาจแบบจำกัดตามที่กฎหมายวางกรอบไว้ให้ โดยมีหน้าที่รองรับ หากไม่มีการจำกัดการตรวจสอบที่รอบคอบรัดกุม หลักของอำนาจจะทำให้มีความผิดเพี้ยน อำนาจยิ่งมากความฉ้อฉล ความเสียหายก็จะมากตามไปด้วย หลักการเมืองการปกครอง อำนาจไม่ได้มีมาแต่ต้น เพราะสิ่งที่มีมาแต่ต้น คือ สิทธิเสรีภาพ

ปวงชน คือ อำนาจของส่วนรวม การใช้ต้องมีกลไก กระบวนการมารองรับ เช่น การที่ผู้แทนปวงชนได้มาซึ่งอำนาจและนำอำนาจรัฐไปใช้อำนาจซึ่งประชาชนใช้อำนาจนั้นโดยทางอ้อม ส่วนสิทธิของประชาชนใช้ทางตรง เช่น การไปเลือกตั้ง หรือการมีส่วนร่วมอื่น ๆ การดำเนินการเมืองการปกครอง การมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งต้องใช้กฎหมายมาเป็นเครื่องมือ

รัฐธรรมนูญกำหนดให้รัฐทำหน้าที่ภายใต้รัฐธรรมนูญ คุ้มครองสิทธิให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ อำนาจและสิทธิที่รัฐธรรมนูญกำหนดนั้น มีเป้าหมายเพื่อประโยชน์โดยรวมของประเทศ และความผาสุกของประชาชนโดยรวม ซึ่งต้องดำเนินการตามแนวทางประชาธิปไตย คือ ต้องมีความร่วมมือและหน้าที่ด้วย กลไกการใช้อำนาจด้วยหลักความชอบของรัฐธรรมนูญ ต้องบังคับให้เกิดมรรคผล โดยไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญว่าด้วยสิทธิเสรีภาพ ซึ่งมีรัฐธรรมนูญ มากำกับเช่นกันการคุ้มครองสิทธิ แม้รัฐธรรมนูญหรือ กฎหมายไม่ได้บัญญัติก็ถือว่าเป็นสิทธิ แต่ต้องไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น ไม่กระทบความมั่นคง ความสงบเรียบร้อยของประเทศ และไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดี

จุดเด่น...

จุดเด่นของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ มีความแตกต่างจากฉบับอื่น ๆ คือ การปฏิรูปประเทศเป็นการทำนุบำรุงซ่อมแซมรักษาแบบค่อยเป็นค่อยไป แบบสันติ ไม่สร้างความรุนแรงจากความเห็นต่าง ถือว่าเป็นประชาธิปไตยแบบสายกลางมีการกำหนดแผนปฏิรูปประเทศ ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เช่น วุฒิสภาเป็นกลไก ที่สามารถใช้อำนาจตรวจสอบและร้องไปที่ศาลรัฐธรรมนูญด้วย

นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานกลาง ในการเร่งรัดดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ซึ่งต้องทำกฎหมายเท่าที่จำเป็น ต้องยกเลิกหรือปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ซึ่งจะมีหน่วยงานที่ปฏิรูป และยกเลิกกฎหมาย รวมทั้งพัฒนามาตรฐานใหม่ ที่เน้นการคุ้มครองพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างการพัฒนาประเทศ มากกว่าการควบคุมหรือการจำกัดสิทธิใช้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาประเทศชาติ และมีข้อห้ามหลายอย่าง เช่น ไม่เป็นการกระทบต่อการพัฒนาชีวิตคนและพัฒนาประเทศ ให้ความสำคัญกับการสร้างความเป็นธรรม เช่น กระบวนการสอบสวนทางอาญา กระบวนการทางยุติธรรม กระบวนการช่วยเหลือทางกฎหมาย กระบวนการช่วยเหลือเยียวยาจากผลกระทบจากการละเมิดการกระทำผิดทางอาญา

รัฐธรรมนูญที่เราต้องรู้และใช้ประโยชน์ คือ

การเมืองในระดับชาติและท้องถิ่น มีหลักที่ยึดถือและนำไปใช้ สามารถตรวจสอบได้ว่าการปฏิบัติการกระทำการปกครอง การตรากฎหมายขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ มีข้อห้ามที่กำหนดไว้ ซึ่งประชาชนควรรู้ และเข้าถึงหลักเบื้องต้นของการเมืองการปกครองในการใช้อำนาจและการใช้สิทธิ การใช้สิทธิต้องเป็นไปตาม กฎเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่การใช้สิทธิตามขอบเขตของกฎหมายที่สามารถกระทำได้

นอกจากนี้ ยังมีการดูแลรักษาสิทธิเสรีภาพของประชาชน มีความสำคัญหลายส่วนตามรัฐธรรมนูญ คือ ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครอง หากบงกชบัญญัติใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ประชาชนที่เห็นว่าถูกละเมิด หรือ กระทบสิทธิในบทบัญญัติใด หรือด้านใด สามารถยื่นร้องต่อศาลได้ และได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมืองในบางเรื่อง เช่น การติดตามข้อมูลข่าวสารกับหน่วยงานของรัฐ สามารถเสนอแนะหรือฟ้องร้องได้ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสามารถใช้การมีส่วนร่วมในหลายระดับ คือ ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ เช่น การเข้าชื่อเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ เป็นต้น

๖.๓ บทบาทหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภา โดย นายพีระพจน์ รัตนมาลี รองเลขาธิการวุฒิสภาและที่มงาน

วิทยาการได้เริ่มต้นการบรรยายด้วยการกล่าวถึง ประชาธิปไตย ซึ่งมีทั้งแบบทางตรงแบบมีส่วนร่วม (ให้ความสำคัญกับประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น) และประชาธิปไตยแบบตัวแทน ยกตัวอย่าง ในสวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งเป็นประเทศที่ใช้ประชาธิปไตยทางตรงบ่อยมาก อันได้แก่ ประชาชาติ

โครงสร้างของรัฐสภา ประกอบด้วย ระบบสภาเดี่ยว เช่น สวีเดน เดนมาร์ก เกาหลีใต้ ฟินแลนด์ นอร์เวย์ และสิงคโปร์ และระบบสภาคู่ คือ รัฐสภา ซึ่งประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา และได้อธิบายเพิ่มเติมการเรียกชื่อของวุฒิสภา ประเทศต่าง ๆ เช่น

Senate = สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส แคนาดา และอิตาลี

House of Lords = อังกฤษ

Bundesrat = เยอรมัน

The Second House = เนเธอร์แลนด์

Rajya Sabha = อินเดีย

House of Councillors = ญี่ปุ่น

จากนั้น ได้ยกตัวอย่างที่มา และจำนวนของวุฒิสภา เช่น

อังกฤษ: สภาขุนนาง: House of Lords เป็นระบบสภาขุนนาง มีจำนวน ๗๕๐ คน ที่มาจากการสืบตระกูล/โดยตำแหน่ง/ตลอดชีพ (การสังเกต จะนั่งเก้าอี้เบาะสีแดง)

ญี่ปุ่น วุฒิสภา คือ House of Councillors มีจำนวน ๒๔๒ คน ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรง สหรัฐอเมริกา วุฒิสภา : Senate มีจำนวน ๑๐๐ คน (มลรัฐละ ๒ คน) ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรง

ฝรั่งเศส วุฒิสภา : Senate มีจำนวน ๓๔๘ คน ที่มาจากการเลือกตั้งทางอ้อม จากนั้น ได้กล่าวถึงรัฐธรรมนูญของประเทศไทย ซึ่งฉบับปัจจุบัน เป็นฉบับที่ ๒๐ และมีการรัฐประหาร ๑๓ ครั้ง

ซึ่งใน พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ แต่ในปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้เปลี่ยนเป็นระบอบประชาธิปไตย

วิวัฒนาการของวุฒิสภา

- ๑) รัฐธรรมนูญ ๒๔๘๙ พุทธศักราช มาจากการเลือกตั้งโดยอ้อม
- ๒) รัฐธรรมนูญ ๒๔๙๐ วุฒิสภามาจากการแต่งตั้ง (สภาพิเลียง)
- ๓) รัฐธรรมนูญ ๒๕๓๔ ประธานวุฒิสภา เป็นประธานรัฐสภา
- ๔) หลังพฤษภาทมิฬ ๒๕๓๕ ประธานวุฒิสภา เป็นรองประธานวุฒิสภา
- ๕) รัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ วุฒิสภามาจากการเลือกตั้ง
- ๖) รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ วุฒิสภามาจากการเลือกตั้ง และสรรหา
- ๗) รัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ วุฒิสภามาจากการแต่งตั้ง (มีบทเฉพาะกาล)
- ๘) พ.ศ. ๒๕๖๗ วุฒิสภามาจากตัวแทนอาชีพ (บทถาวร)

วิทยาการ...

วิทยาการยังได้กล่าวถึงหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภาเปลี่ยนแปลงเชิงเปรียบเทียบของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ กับ รัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ และ ๒๕๕๐ ดังนี้

๑) ตัดอำนาจการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง

๒) เพิ่ม อำนาจ ตสร. ปฏิรูปประเทศ/ เห็นชอบนายก รมต. ร่วมกับ ส.ส.

หน้าที่และอำนาจวุฒิสภา ประกอบด้วย

๑. การกั้นกรองกฎหมาย ที่เสนอผ่านสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภามีหน้าที่ในการกั้นกรองกฎหมาย

๒. การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน เช่น การตั้งกรรมการ การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป เป็นต้น

๓. การให้คำแนะนำและให้ความเห็นชอบบุคคลดำรงตำแหน่ง เช่น ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นต้น

๔. หน้าที่และอำนาจอื่น เช่น การทำหน้าที่รัฐสภา ในกรณีที่ไม่มีสภาผู้แทนราษฎร และทำหน้าที่ร่วมกับสภาผู้แทนราษฎร

๕. หน้าที่และอำนาจตามบทเฉพาะกาล เช่น การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ การพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี

นอกจากนี้ ยังได้เปิดคลิปวิดีโอตัวอย่างให้เข้ารับการอบรมได้รับชม เช่น คลิป การตั้งกระทู้ถาม เรื่อง การติดตามความก้าวหน้า โดย พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์ ที่ได้ตั้งกระทู้ถาม คณะรัฐมนตรี ในที่ประชุมวุฒิสภา คลิปการรายงานผลการดำเนินการของคณะกรรมการฯ โดยประธานคณะกรรมการฯ โดย นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ และคลิปการอภิปรายเกี่ยวกับกระบวนการตรากฎหมาย คือ ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นฯ โดย นายกิตติ วะสีนนท์ และได้กล่าวสรุปว่า ความเห็นต่างเป็นเรื่องปกติในการประชุมวุฒิสภา เป็นการอภิปรายอธิบายเพื่อการยังประโยชน์แก่ประเทศชาตินั่นเอง

จากนั้น ได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งมีผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย เช่น ผลกระทบจากกฎหมายภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ร่างกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติสุราก้าวหน้า ผลกระทบเรื่องการสร้างท่อส่งน้ำจากแม่น้ำบางปะกง เป็นต้น

ทั้งนี้ วิทยาการได้แนะนำช่องทางที่เป็นข้อมูลเปิดเผยเพื่อเผยแพร่ให้กับประชาชนได้รับทราบ คือ www.senate.go.th แนะนำประธานวุฒิสภา และรองประธานวุฒิสภา และฐานข้อมูลของวุฒิสภา Digital Document (เอกสารวิชาการ/เอกสารวิจัย/เอกสารด้านกระทู้ถามของสมาชิกวุฒิสภา/ และได้แนะนำ App จันทรา ซึ่งมีข้อมูล รัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ ข้อบังคับการประชุม และฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ในช่วงท้าย วิทยาการได้ให้ข้อสังเกต ดังนี้

๑) ที่มาของสมาชิกวุฒิสภาทั่วโลก มีความแตกต่างกันตามบริบทของประเทศ และการเปลี่ยนแปลงแต่ละยุคสมัยของประเทศนั้น ๆ

๒) เสียงข้างมาก...

๒) เสียงข้างมาก ในสภาผู้แทนราษฎร เสียงข้างมากคือ “รัฐบาล” การตรวจสอบรัฐบาล โดยสภาผู้แทนราษฎร จึงยากมากที่จะผ่าน ฝ่ายค้านแพ้โหวตเป็นเรื่องปกติ

๓) การเปลี่ยนแปลงทั้งบทบาท หน้าที่ และอำนาจ ของวุฒิสภาไทย สะท้อนให้เห็น วัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลวัต

ท้ายสุดวิทยากรได้สรุปว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นสิ่งที่ สำคัญยิ่งสำหรับกระบวนการประชาธิปไตย ดังนั้น การตระหนักถึงอำนาจของตัวเอง มีความสำคัญ อย่างยิ่งต่อประชาธิปไตยไทย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา พร้อมให้บริการกับประชาชน และอยากให้ ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาประชาธิปไตย

๖.๔ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน โดย นายวันชัย สอนศิริ สมาชิกวุฒิสภา

วิทยากรได้กล่าวถึง กฎหมายในชีวิตประจำวันที่ประชาชนควรรู้ และมีส่วนร่วม ซึ่งใน ชีวิตของประชาชน มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมาย ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา เช่น ปัญหาหนี้สิน ปัญหา จากบัตรเครดิต การค้าประกันเช่าซื้อที่ดิน การรुक้าพื้นที่ การแบ่งมรดก เป็นต้น ส่วนคดีแพ่ง ได้แก่ เรื่องทรัพย์สิน เงินทอง การฉ้อโกง สิทธิ การจ้างงาน จ้างนำ การโอน การฟ้องร้องระหว่างสามีภรรยา ที่ไม่มีการติดคุก

คดีอาญา คือ คดีที่มีโทษ ๕ อย่าง ได้แก่ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ ริบทรัพย์สิน เช่น การเล่นเกมพนันถูกตำรวจจับกุม/การข่มขืน (กม.เก่า การข่มขืนหญิงอื่นที่ไม่ใช่ภรรยาตน ถือว่ามี ความผิด แต่การข่มขืนภรรยาตนที่มีทะเบียนสมรส ไม่มีความผิด) แต่รัฐธรรมนูญ กำหนดให้ชายและ หญิงมีสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน จึงมีการแก้ไขกฎหมายใหม่ ได้แก่

๑) แก้ไขกฎหมายใหม่ ให้ผู้หญิงสามารถเปลี่ยนคำนำหน้านามของผู้หญิง เมื่อแต่งงาน แล้ว ผู้หญิงมีสิทธิเลือกที่จะใช้คำนำหน้าว่า “นาง” หรือ “นางสาว” ก็ได้

๒) แก้ไขกฎหมายใหม่ ให้ผู้หญิงที่แต่งงาน สามารถเลือกใช้นามสกุลของตนเองได้ หรือจะเลือกใช้ทั้งสองนามสกุล เช่น นามสกุลตนเองก่อน ต่อด้วยนามสกุลของคู่สมรส

๓) แก้ไขกฎหมายใหม่

- ผู้ใดที่...

- ผู้ใดที่ข่มขืนผู้อื่น แม้แต่คู่สมรสของตนเอง มีความผิดฐานข่มขืน
 - กระทำด้วยประการใด ๆ ให้สำเร็จซึ่งความใคร่ มีความผิดฐานข่มขืน
- จากนั้น วิทยากรได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรม ได้สอบถาม ซึ่งมีผู้เข้ารับการอบรม ได้สอบถามอย่างหลากหลาย และวิทยากรได้ตอบคำถามนั้นเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบคำตอบ เช่น
- ๑) สอบถามความคืบหน้าของการพิจารณาพระราชบัญญัติกัญชา กัญญา
 - ๒) สอบถามความเห็นเกี่ยวกับพระราชบัญญัติผู้ชีวิต
 - ๓) สอบถามเกี่ยวกับว่าหากเลิกกับสามีที่มีการจดทะเบียนสมรส แต่ไม่มีการรับรองบุตร
- ตอบ เป็นหน้าที่ตามกฎหมาย ที่พ่อและแม่ทั้งสองฝ่ายต้องร่วมกันอุปการะเลี้ยงดูบุตรของตนจนกว่า จะบรรลุนิติภาวะ ยกเว้น มีการตกลงกันในทางกฎหมายว่าใครจะรับผิดชอบหรือจะร่วมกันรับผิดชอบ หากหย่าโดยไม่มีการรับรองบุตร สามารถฟ้องร้องค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรได้
- ๔) คำถามเกี่ยวกับหนี้นอกระบบ ไม่มีหลักฐานการกู้ มีแต่สำเนาบัตรประชาชน หากจ่ายต้นไปหมดแล้ว ใช้ดอกเบี้ยยเป็นบางส่วน เหลือแต่ดอกเบี้ยเงินกู้ จะไม่จ่ายได้หรือไม่
 - ๕) คำถามกรณีกู้หนี้ กยศ . ผู้ค้าประกันตาย ทายาทผู้ค้าต้องรับผิดชอบหรือไม่
 - ๖) กรณีเจ้าของมรดกตาย แต่มีบุตรบุญธรรม และหลาน ผู้ใดจะได้รับมรดก
 - ๗) ภรรยาทำกรรมธรรมชีวิตให้สามี แต่สามีมีลูกกับภรรยาเก่า ทุนประกัน ๑๐ ล้านบาท ใครจะได้รับมรดก
 - ๘) เจ้ามรดก พ่อแม่เสียชีวิต ไม่มีลูก ไม่มีภรรยา แต่มีพี่น้องสี่คน พี่น้องต้องได้รับเท่ากันหรือไม่ หากพี่น้องคนใดคนหนึ่งตาย
 - ๙) ถ้าค้าประกันให้เพื่อน แต่เพื่อนเสียชีวิตแล้ว และเราต้องชำระหนี้แทนเพื่อนหรือไม่
 - ๑๐) ที่หลวงประชาชนสามารถขอเช่าที่หลวงได้ไหม
 - ๑๑) ที่ดินที่มีโฉนด หากเราไม่ได้ไปดูแล แต่มีคนไปครอบครองเกิน ๑๐ ปีโดยเปิดเผย จะถือว่าครอบครองปรปักษ์ หรือที่ นส ๓ ทบ ๕ หากมีคนไปครอบครองเกิน ๑ ปีโดยเปิดเผย จะถือว่าครอบครองปรปักษ์หรือไม่
 - ๑๒) หากเด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ใช้กำลังหรืออาวุธ ปลุกปั่นข่มขืนผู้ใหญ่ที่ถูกกระทำไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิง แต่ไม่ยอม จะมีความผิดหรือไม่
 - ๑๓) กรณีเป็นหนี้แล้วทวงถามทางโซเชียล ถือว่าผิดหรือไม่
 - ๑๔) บริษัทให้ทำสัญญาผ่อนเครื่องใช้ไฟฟ้า ผู้จัดการเป็นคนค้า แต่คนซื้อหนี้ ต้องชดใช้หรือไม่
 - ๑๕) ที่ดินของเรา หากเปิดให้คนเช่าออกเกิน ๑๐ ปี อย่างเปิดเผย โดยไม่มีการโต้แย้ง จะถือว่ายกให้หรือไม่
 - ๑๖) การโพสต์ด่ากันใน Facebook ที่ไม่ได้ลงชื่อ แต่เรารู้ว่าเขาคือใคร ถือว่าผิดหรือไม่ หรือฟ้องร้องได้หรือไม่
- สุดท้ายวิทยากรได้กล่าวสรุปว่า กฎหมาย ประชาชนต้องรู้และสนใจ เพราะในชีวิตจริง ล้วนมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายทั้งสิ้น และในโลกของโซเชียลมีกฎหมายมากมาย อย่าละเลยหรือปล่อย ให้ผ่านหูผ่านตาไป กฎหมายเป็นเพียงกฎแห่งความยุติธรรม แต่กฎแห่งกรรมเป็นกฎแห่งชีวิต

๖.๕ รัฐสภาของประชาชน โดย ดร.ปิยฉัตร วานเฉลิม สมาชิกวุฒิสภา
วิทยากรได้เริ่มต้นด้วยการแจกการ์ดเทคนิคและปากกาตามลาย โดยให้ผู้เข้ารับการ
อบรมได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ดังนี้

การ์ดเทคนิคแผ่นที่หนึ่ง

ถามความหมายและเข้าใจ **“ประชาธิปไตยคืออะไร?”**

จากนั้น วิทยากรยกตัวอย่างข้อความจากผู้อบรมที่ได้เขียนในบอร์ดฟลิปชาร์ต ๒ อัน
พร้อมทั้ง ยกตัวอย่างข้อความจากผู้อบรมและอธิบายเพิ่มเติมความหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การยึด
ตามเสียงข้างมากและรับฟังเสียงข้างน้อย โดยนำมาทบทวนหากเสียงส่วนน้อยมีน้ำหนัก มีเหตุผล
และเป็นความเห็นที่ชัดเจน หากพิจารณาแล้วเห็นด้วยสามารถแก้ไขให้เป็นไปตามเสียงส่วนน้อยด้วย
เห็นได้ว่าเสียงส่วนน้อยก็มีผลเช่นกัน การใช้สิทธิ์ของเราจะต้องไม่เกิดผลกระทบ หรือสร้างความ
เดือดร้อนกับสังคม และวิทยากรได้สรุปว่าทุกข้อความที่ผู้อบรมได้ร่วมกันเสนอโดยนำมาร้อยเรียงต่อกัน
ทั้งสองบอร์ด และกล่าวถึงความหมาย**ประชาธิปไตย** โดยสรุปว่า การปกครองที่เสียงประชาชนเป็นใหญ่
คือ การปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน

วิทยากร ได้กล่าวสรุปถึงระบบรัฐสภา ว่าเป็นหนึ่งในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
ซึ่งมีทั้งสภาเดี่ยว และสภาคู่ ต่างก็มีข้อดีและข้อเสียที่แตกต่างกัน การมีสภาคู่ ข้อดี คือ มีการถ่วงถ่วง
กฎหมายที่ได้ประโยชน์และสอดคล้องกับประโยชน์ของสังคมและประเทศมากที่สุด ซึ่งที่ผ่านมาวุฒิสภา
ได้พิจารณาและถ่วงถ่วงกฎหมายอย่างรอบคอบ โดยวุฒิสภาได้มีการลงพื้นที่สอบถามประชาชนและรับ
ฟังความคิดเห็นของประชาชนด้านกฎหมาย มีการอภิปรายและวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วน ยกตัวอย่างการ
พิจารณาแก้ไขกฎหมายของสภาผู้แทนราษฎรโดยวุฒิสภา เช่น พระราชบัญญัติจราจรทางบก
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมาย เป็นต้น เมื่อถึงขั้นการพิจารณาของสมาชิก
วุฒิสภาได้พิจารณาว่า แก้เพราะอะไร และควรผ่อนเพราะอะไร และสภาผู้แทนราษฎรก็เห็นด้วยกับการ
แก้ไขของวุฒิสภา

การ์ดเทคนิคแผ่นที่สอง

ถามมุมมองและความเข้าใจ **“บทบาทอำนาจหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของ ส.ส. และ ส.ว.
คืออะไร?”**

วิทยากร...

วิทยาการอธิบาย บทบาทอำนาจหน้าที่ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาที่เหมือนกัน และแตกต่างกัน รวมถึงบทบาทหน้าที่ที่ตามบทเฉพาะกาล ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ และวิทยาการได้ยกตัวอย่างข้อความจากผู้อบรม ที่นำมาเขียนในบอร์ดฟลิปชาร์ต ๒ อัน พร้อมทั้งกล่าวสรุปและกล่าวเพิ่มเติมบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ที่เหมือนและต่างกัน ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้แทนของประชาชนโดยตรง ส่วนสมาชิกวุฒิสภามันนี้มาจากการแต่งตั้ง แต่สมัยหน้าสมาชิกวุฒิสภาจะมาจากการเลือกกันเองในกลุ่มวิชาชีพ และยกตัวอย่างการพิจารณากฎหมายของสภาผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองชีวิตและพระราชบัญญัติกัญชา

แจกการ์ดเทคนิคแผนที่สาม

ถามมุมมอง “รัฐสภาในฝันที่อยากให้เห็น หรือ อยากให้เห็น”

วิทยาการได้ยกตัวอย่างข้อความจากผู้อบรม เช่น มีความสามัคคี ไม่ทะเลาะกันตอนออกอากาศ สมาชิกวุฒิสภาควรเลือกจากประชาชนโดยตรง อยากให้เปิดรับฟังความคิดเห็นของเยาวชน เป็นต้น

จากนั้น ในช่วงท้าย วิทยาการได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมสอบถาม และแสดงความคิดเห็น โดยผู้อบรมได้มีการแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย และวิทยาการได้ตอบคำถามให้กับผู้เข้ารับการอบรม เช่น

- ทำไมการประชุมสภาผู้แทนราษฎรถึงลุ่มบ่อยครั้ง
- กฎหมายที่เสนอโดยภาคประชาชนหรือภาคประชาสังคม ทำไมไม่ค่อยได้รับการนำเข้าพิจารณาในสภา เช่น กฎหมายการจัดตั้งสำนักงานพืชเศรษฐกิจแห่งชาติ
- การเลือกตั้งครั้งหน้าสมาชิกวุฒิสภามีโอกาสเลือกนายกรัฐมนตรีหรือไม่
- การทำหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภามีเหมือนครั้งที่ผ่านมาหรือไม่
- อยากให้มีการปรับแก้ให้การเสนอกฎหมายของภาคประชาชนได้ง่ายยิ่งขึ้น ได้แก่ ลดจำนวนรายชื่อผู้เสนอ กม. เพื่อจะได้เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบในระยะเวลาที่ลดลง และตั้งผู้เกี่ยวข้องมาเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

วิทยาการ กล่าวสรุปและเสริมความหมายให้ชัดเจนขึ้น เกี่ยวกับรัฐสภากับประชาชน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๔ สมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทย ที่มาต่างกัน แต่เป้าหมายหลักจะคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชน สังคมและประเทศเป็นสำคัญ วุฒิสภา เป็นวุฒิสภาของประชาชน

๖.๖ ระบบงานรัฐสภา โดย นายต้นพงศ์ ตั้งเต็มทอง รองเลขาธิการวุฒิสภา และทีมงาน

วิทยาการได้เริ่มต้นการบรรยายด้วยการกล่าวถึงความหมายของ รัฐสภา/ประเภทของสภา ซึ่งประกอบด้วย สภาเดี่ยวและสองสภา/อำนาจหน้าที่ของ ส.ส. และ ส.ว./คณะกรรมการธิการ (จำนวนและภารกิจ)/ระบบการร้องทุกข์ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา รวมถึงหน่วยงานภายในเจ้าหน้าที่ในส่วนต่าง ๆ จากนั้น ได้นำเสนอระบบการร้องทุกข์ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และการตรวจสอบและติดตามสถานะเรื่องร้องทุกข์

นอกจากนี้ ยังได้อธิบายถึงคณะกรรมการธิการสามัญประจำวุฒิสภา ซึ่งมีทั้งสิ้น จำนวน ๒๖ คณะ แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่มใหญ่ ๆ คือ กรรมการธิการด้านเศรษฐกิจ, กรรมการธิการด้านการเมืองการปกครอง และกรรมการธิการด้านสังคม และอธิบายเพิ่มเติมว่าประชาชนจะสามารถร้องต่อใครได้บ้างฯ ร้องช่องทางใดได้บ้างฯ และยกตัวอย่างแบบฟอร์มการร้องทุกข์

จากนั้น ได้แบ่งทีมงานเพื่อแนะนำการทำกิจกรรม โดยมีการแบ่งกลุ่ม ๓ กลุ่มตามจังหวัด คือ กลุ่มจังหวัดชลบุรี กลุ่มจังหวัดฉะเชิงเทรา และกลุ่มจังหวัดระยอง ให้เวลากลุ่ม ๆ ละ ๘ -๑๐ นาที เพื่อระดมความคิดเห็นว่าจังหวัดตนเองมีประเด็นปัญหาอะไร โดยเลือกเรื่องที่สำคัญ ๑ เรื่อง ที่อยากให้วุฒิสภาได้รับรู้และแก้ไขปัญหา พร้อมทั้งบอกความต้องการว่า อยากให้วุฒิสภาทำอะไร หรือ ให้เป็นข้อเสนอแนะ และให้ส่งตัวแทนกลุ่ม ๑ คน มานำเสนอ

วิทยาการได้ยกตัวอย่างกรณีศึกษา นิคมอุตสาหกรรมในจังหวัด ที่จะส่งเรื่องร้องทุกข์ต่อวุฒิสภา ได้แก่ ปัญหาของนิคมฯ ที่มีผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม หากเสนอไปจะประสบความสำเร็จหรือไม่อย่างไร จากนั้นได้ให้แต่ละกลุ่มได้ส่งตัวแทนออกมานำเสนอประเด็นปัญหาที่กลุ่มจังหวัดได้ร่วมกันเสนอ โดยประเด็นปัญหาจากการทำกิจกรรมกลุ่ม มีดังนี้

จังหวัดระยอง

ประเด็น “ยาเสพติดที่ถูกกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย และการเข้าถึงของประชาชน”

- การใช้บุหรี่ไฟฟ้า ในกลุ่มเยาวชน และประชาชน ต้องนำไปร้องเรียนต่อวุฒิสภา โดยไปเสนอต่อคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และการตำรวจ

- การเข้าถึงสุราในกลุ่มแรงงาน (มีประชากรแฝงจำนวนมาก) และเยาวชน ต้องนำไปร้องเรียนต่อวุฒิสภา โดยไปเสนอต่อคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และการตำรวจ

- การเข้าถึงกัญชา อยากให้ใช้เพื่อการแพทย์เท่านั้น ต้องนำไปร้องเรียนต่อวุฒิสภา โดยไปเสนอต่อคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และการตำรวจ

จังหวัดชลบุรี

ประเด็น การก่อสร้างโรงงานแยกผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ (โรงงานอุตสาหกรรมสร้างในแหล่งต้นน้ำ ทำให้มีสารปนเปื้อนในแหล่งน้ำ ประชาชนได้ทำประชคมแล้ว ปัจจุบันโรงงานจะมาสร้างอีก ซึ่งต้องนำไปร้องเรียนต่อวุฒิสภาโดยไปเสนอต่อคณะกรรมการการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา ซึ่งประชาชนและชุมชนไม่ต้องการโรงงานแยกผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์นี้

จังหวัดฉะเชิงเทรา...

จังหวัดฉะเชิงเทรา

ประเด็น การเห็นความสำคัญของเด็กในพื้นที่ (อปท. ในบางพื้นที่ ไม่ให้ความสำคัญของเด็ก (ต่ำกว่า ๑๘ ปี ในพื้นที่ เพราะเห็นว่าไม่ใช่ฐานเสียงของ อปท. ซึ่งเป็นปัญหาจากการประชุมสภาเด็กที่ได้สะท้อนปัญหานี้ออกมา) จะต้องนำไปร้องเรียนต่อวุฒิสภา โดยไปเสนอต่อคณะกรรมการการปกครองส่วนท้องถิ่น

ในช่วงท้ายของการบรรยาย วิทยากรได้กล่าวสรุปการนำเสนอปัญหาของแต่ละกลุ่ม และมอบรางวัล จากนั้นได้ขอความร่วมมือในการประเมินวิทยากรในการจัดกิจกรรม Q and A <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc4dpsExnBGwH5TSljHPDDLrJ3AoYFZ5KnwGSZjPjP51jzcQ/viewform>

๖.๗ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดย ศ.ดร.ไชยันต์ ไชยพร อาจารย์ประจำภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยากร ได้กล่าวถึงที่มาของรูปแบบการปกครองของไทยว่ามีต้นแบบมาจากต่างประเทศ โดยได้ยกตัวอย่างประเทศอังกฤษ ซึ่งใช้การปกครองแบบ “constitutional monarchy” การปกครองระบอบกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ สำหรับประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ถึงปัจจุบันรวมระยะเวลา ๙๐ ปี และเริ่มใช้คำว่า “การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” ในปี พ.ศ. ๒๔๙๒ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ฉบับปี พ.ศ. ๒๔๙๒ จากนั้นได้ยกตัวอย่างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในประเทศต่าง ๆ ว่า มีอยู่ ๓ แบบ คือ

แบบที่ ๑) มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแห่งรัฐ และมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร

แบบที่ ๒) ประธานาธิบดีเพียงอย่างเดียวทำหน้าที่เป็นประมุขของรัฐและหัวหน้าฝ่ายบริหาร

แบบที่ ๓) ประธานาธิบดีเป็นประมุขของรัฐ และนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร ซึ่งมีทั้งแบบประธานาธิบดีมีอำนาจมาก หรือนายกรัฐมนตรีมีอำนาจมาก

พร้อมทั้ง...

พร้อมทั้งยกตัวอย่างประเทศสิงคโปร์ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีสภาเดียว (Unicameral) มีประธานาธิบดีเป็นประมุขของรัฐ และนายกรัฐมนตรีเป็นผู้นำรัฐบาล/หัวหน้าฝ่ายบริหาร ซึ่งความแตกต่างระหว่างประมุขของรัฐของประเทศไทย และประเทศสิงคโปร์ คือ ประมุขของรัฐของประเทศไทยมาจากการสืบสายโลหิต แต่ประมุขของรัฐของประเทศสิงคโปร์มาจากการเลือกตั้ง โดยมีต้นแบบการปกครองมาจากประเทศเยอรมัน ดังจะเห็นได้จากประเทศเยอรมันมีทั้งประธานาธิบดีเป็นประมุขของรัฐ และนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารและนายกรัฐมนตรีจะมีบทบาทมากกว่าประธานาธิบดีเหมือนกัน ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐรวมที่เป็นสหพันธรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุขของรัฐ และหัวหน้าฝ่ายบริหาร ประธานาธิบดีจะมีอำนาจเบ็ดเสร็จในการสั่งการแต่เพียงผู้เดียว เช่น กรณีประธานาธิบดีต้องการกำหนดนโยบายใดสามารถประกาศใช้ได้ทันที ซึ่งแตกต่างจากประเทศไทยหากฝ่ายบริหารต้องการออกกฎหมายฉบับใดต้องเสนอให้พระมหากษัตริย์ซึ่งทำหน้าที่ประมุขของรัฐพิจารณาและลงพระปรมาภิไธย ดังนั้นหากกฎหมายฉบับใดมีผลกระทบต่อประชาชน หรืออาจสร้างความแตกแยกของบ้านเมืองก็อาจจะไม่ลงพระปรมาภิไธยในทันที เพื่อชะลอการบังคับใช้กฎหมายและให้ฝ่ายบริหารนำกฎหมายดังกล่าวกลับไปทบทวน เพราะพระมหากษัตริย์ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งจึงไม่จำเป็นต้องกังวลเรื่องคะแนนเสียงจากประชาชน และค่านึงประโยชน์ของประชาชนและความสงบสุขของประเทศเป็นสำคัญ ซึ่งแต่ละรูปแบบก็จะมีข้อดีข้อเสียแตกต่างกัน แต่ที่น่าแปลกใจที่สุดจากการจัดอันดับของ World Happiness Report 2022 ประเทศมีความสุขที่สุดในโลก ๕ อันดับแรก เป็นประเทศที่มีพระมหากษัตริย์และ ๒ ประเทศใน ๕ ประเทศนี้ เป็นประเทศที่มีเสรีภาพประชาธิปไตยมากที่สุดในโลก

ทั้งนี้ ตลอดการบรรยายวิทยากรได้เปิดโอกาสให้ผู้รับการอบรมได้ร่วมกิจกรรมโดยการแสดงความคิดเห็น และตอบคำถามจากวิทยากรเพื่อหาคำตอบและทำความเข้าใจร่วมกัน โดยในช่วงท้ายการบรรยายได้มีการกล่าวถึงสถานการณ์การเมืองในห้วงที่ผ่านมาที่มีการออกมาเรียกร้องของกลุ่มมวลชน กลุ่มต่าง ๆ ที่ออกมาเรียกร้องเรื่องการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พร้อมได้ตั้งคำถามกับผู้เข้ารับการอบรมว่า เลือกที่จะให้ประเทศปกครองด้วยรูปแบบใด หากต้องการแบบสหรัฐอเมริกาที่ประธานาธิบดีมีอำนาจเบ็ดเสร็จ ประชาชนพร้อมที่จะทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลหรือไม่ หรือจะเลือกแบบพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญแบบในปัจจุบันที่คอยถ่วงดุลอำนาจของฝ่ายบริหารแทนประชาชนอีกทางหนึ่ง พร้อมทั้งกล่าวทิ้งท้ายด้วยบทความของนักวิชาการจากต่างประเทศว่า การปกครองที่ดีที่สุด คือ “การปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข”

๖.๘ วัฒนธรรม...

๖.๘ วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดย ดร.เลิศพร อุดมพงษ์ นักวิชาการ สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า

วิทยาการได้เริ่มต้นด้วยการกล่าวถึงวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑) แนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย

“ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย” นั้น มีความสำคัญและให้โอกาสแก่ประชาชนทุกคน แม้ประชาธิปไตยอาจไม่ใช่ระบบที่ดีที่สุด แต่ก็กล่าวได้ว่า เป็นระบบที่เลวน้อยที่สุด

ลักษณะเด่นของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

- ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองบริหารในมิติต่าง ๆ
- ประชาชนได้รับการประกันสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค
- มีรัฐบาลที่มาจาก การเลือกตั้ง
- มีการใช้หลักนิติธรรม (rule of law) ในการปกครองบริหารประเทศ
- ผู้ใช้อำนาจและประชาชนจะต้องมีค่านิยมและจิตวิญญาณประชาธิปไตย

จุดอ่อนและความท้าทายของระบอบประชาธิปไตย

๑. คุณภาพประชาธิปไตย ต้องอาศัยกลไก ๒ เรื่อง จะขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้

- สิทธิ และหน้าที่ ตามรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. ๒๕๖๐
- สิทธิ มีระบุในรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๑๕๙ คำ
- หน้าที่ มีระบุในรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๒๕๑ คำ

๒. เสถียรภาพประชาธิปไตยต้องอาศัย “ธรรมาภิบาล” ของผู้ปกครอง

- ความเท่าเทียม
- ความเสมอภาค
- ความเป็นจริง

ปัญหาและอุปสรรคของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ได้แก่ การเลือกตั้งไม่บริสุทธิ์และเที่ยงธรรม, ผู้ได้อำนาจลูแก่อำนาจ, นักรบราชฎ์ บังหลวง, ละเมิดหลักนิติกรรม, ขาดจริยธรรมและศรัทธาต่อระบอบอย่างแท้จริง, ขาดการเสียสละเพื่อสังคมและประเทศชาติ ซึ่งมีทั้งปัญหาและอุปสรรคเหล่านั้นมีผลต่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

๒) แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง

การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

คือ ระบอบการปกครองที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในการปกครอง และสามารถใช้อำนาจนั้นได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขทรงเป็นประมุขของรัฐภายใต้รัฐธรรมนูญ

การใช้อำนาจของประชาชน

๑. อำนาจทางตรง
- ใช้สิทธิในการได้รับบริการและ การปกป้องคุ้มครองจากรัฐ

-มีเสรีภาพ...

- มีเสรีภาพในการแสดงออก/เรียกร้องสิทธิที่ดินและชุมชนพึงมีพึงได้ในเรื่องต่าง ๆ
- เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการนิติบัญญัติและกระบวนการตัดสินใจนโยบายได้ด้วยตนเอง

๒. อำนาจทางอ้อม

- ใช้อำนาจผ่านการเลือกตั้งผู้แทน เพื่อทำหน้าที่ในฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

- มี ๒๗๙ มาตรา ๑๗ หมวด และมีบทเฉพาะกาล
- การมีวัฒนธรรมทางการเมือง คนจะต้องมีความรู้ในสังคมนั้น ๆ โดยควรเริ่มต้นมี

ความรู้เรื่องกฎหมาย โดยเฉพาะความรู้เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ทำไมวัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นเรื่องที่ต้องมีกระบวนการเสริมสร้าง

ค่านิยมและคุณลักษณะประชาธิปไตย

- การเคารพสิทธิของผู้อื่น
- การใช้เสรีภาพภายในขอบเขต
- การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- การรู้จักประนีประนอม และอาศัยสันติวิธีในการแก้ไขปัญหา
- การเป็นพลเมืองที่มีความกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วม
- การรู้จักสิทธิพอ ๆ กับหน้าที่ที่พึงกระทำ

พลเมืองในระบอบประชาธิปไตย

การมีส่วนร่วมของประชาชน” หมายถึง

- กระบวนการที่ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะและเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้ง มีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ

- การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการสื่อสารสองทาง ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการประกอบไปด้วยกัน มีการแบ่งปันข้อมูลร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีในสังคมประโยชน์ของการมีส่วนร่วม

๑. คุณภาพของการตัดสินใจดีขึ้น
 ๒. ใช้ต้นทุนน้อยและลดความล่าช้าลง (ในระยะยาว)
 ๓. เป็นการสร้างฉันทามติ
 ๔. การนำไปปฏิบัติง่ายขึ้น
 ๕. เป็นการหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าที่เลวร้ายที่สุด
 ๖. เป็นการคงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม
- ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

๑. ระดับ ๑ การให้ข้อมูล
๒. ระดับ ๒ ร่วมปรึกษาหารือให้ข้อคิดเห็น
๓. ระดับ ๓ ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้อง ร่วมปฏิบัติหรือเสนอแนะ

๔. ระดับ ๔...

๔. ระดับ ๔ การร่วมมือของประชาชนหรือผู้แทนภาคสาธารณะในการทำกิจกรรมต่าง ๆ
อย่างต่อเนื่อง

๕. ระดับที่ ๕ เสริมอำนาจแก่ประชาชนให้เป็นผู้ตัดสินใจ

หน้าที่ของ “พลเมือง” ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๕๐

(๑) พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๒) ป้องกันประเทศ พิทักษ์รักษาเกียรติภูมิผลประโยชน์ของชาติและสาธารณสมบัติของ
แผ่นดิน รวมทั้งให้ความร่วมมือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๓) ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

(๔) เข้ารับการศึกษอบรมในการศึกษาภาคบังคับ

(๕) รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๖) เคารพและไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่กระทำการใดที่อาจ
ก่อให้เกิดความแตกแยกหรือเกลียดชังในสังคม

(๗) ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติอย่างอิสระโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของ
ประเทศเป็นสำคัญ

(๘) ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติความ
หลากหลาย ทางชีวภาพ รวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม

(๙) เสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๑๐) ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติ มิชอบทุกรูปแบบ

**๓) แนวทางการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (การมีส่วนร่วมของพลเมือง) การใช้อำนาจของประชาชน**

การใช้อำนาจของประชาชน

๑. อำนาจทางตรง

- ใช้สิทธิในการได้รับบริการและ การปกป้องคุ้มครองจากรัฐ

- มีเสรีภาพในการแสดงออก/เรียกร้องสิทธิที่ตนและชุมชนพึงมีพึงได้ในเรื่องต่าง ๆ

- เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการนิติบัญญัติและกระบวนการตัดสินใจนโยบายได้ด้วย

ตนเอง

๒. อำนาจทางอ้อม

- ใช้อำนาจผ่านการเลือกตั้งผู้แทน เพื่อทำหน้าที่ในฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารทั้งใน
ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

“การมีส่วนร่วม” ในรัฐธรรมนูญ

- **การมีส่วนร่วมทางตรง (การเข้าชื่อ)**

ม. ๔๓ บุคคลและชุมชนมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานรัฐ ให้ดำเนินการที่
จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน หรืองดเว้นไม่ดำเนินการสิ่งที่จะก่อผลเสีย และหน่วยงานรัฐ
ต้องพิจารณาข้อเสนอขึ้นโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วย

ม. ๑๓๓ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ คนสามารถเข้าชื่อกันเพื่อเสนอกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนและหน้าที่ของรัฐต่อสภาผู้แทนราษฎรได้

ม. ๒๕๔ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอข้อบัญญัติหรือเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นได้ โดยรัฐธรรมนูญยังไม่ได้กำหนดจำนวนรายชื่อที่ต้องใช้ไว้ ซึ่งอาจแตกต่างกันไปตามท้องถิ่น และจะต้องมีกฎหมายออกมากำหนดหลักเกณฑ์ต่อไป

ม. ๒๕๖ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน สามารถเข้าชื่อกันเพื่อเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญได้

- การมีส่วนร่วมตัดสินใจ

ม. ๕๗ (๑) รัฐต้องอนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงาม จัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับการทำกิจกรรม โดยต้องส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย

ม. ๕๗ (๒) รัฐต้องอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ โดยต้องให้ประชาชน และชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์ด้วย

ม. ๖๓ รัฐต้องจัดให้มีมาตรการเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบรวมทั้งกลไกส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ต่อต้าน หรือชี้เบาะแสการทุจริต

ม. ๖๕ ในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วน

ม. ๖๘ รัฐต้องอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาและเผยแพร่หลักธรรม ต้องมีมาตรการป้องกันการบ่อนทำลาย และต้องส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมดำเนินการดังกล่าวด้วย

ม. ๗๔ รัฐต้องจัดให้มีระบบแรงงานสัมพันธ์ หรือ ระบบความสัมพันธ์ระหว่างสหภาพลูกจ้างและนายจ้าง ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

ม. ๗๘ รัฐต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ การจัดทำบริการสาธารณะ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริต รวมทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชน

ม. ๗๔ รัฐต้องจัดให้มีระบบแรงงานสัมพันธ์ หรือ ระบบความสัมพันธ์ระหว่างสหภาพลูกจ้างและนายจ้าง ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

ม. ๑๗๘ รัฐต้องออกกฎหมายที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และได้รับการเยียวยาจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ

- การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น

ม. ๕๘ การดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย ฯลฯ รัฐต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ประชาชน และชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการ

ม. ๖๕...

ม. ๖๕ ในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วน

ม. ๗๗ ก่อนการออกกฎหมายทุกฉบับ รัฐต้องจัดรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชน

ม. ๑๗๘ รัฐต้องออกกฎหมายที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และได้รับการเยียวยาจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ

หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๗๗ วรรคสอง ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนามาตรฐานกฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

แนวทางเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองโดยการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง

ก่อนการเลือกตั้ง (ศึกษาข้อมูลนโยบายของผู้สมัคร/พรรคการเมือง, สังเกตการณ์การหาเสียงเลือกตั้ง, สอดส่องและเฝ้าระวังการทำทุจริต/ทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง)

ระหว่างการเลือกตั้ง (ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งสังเกตการณ์การทำหน้าที่ของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสนับสนุน/เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครขององค์กรเอกชนตรวจสอบการเลือกตั้ง)

หลังการเลือกตั้ง ติดตามการทำงานของผู้แทน เช่น ติดตามข่าวสาร/ติดตามการประชุม และการอภิปรายของรัฐสภา

กระบวนการเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมสำหรับเด็กและเยาวชน

- รับฟังความคิดเห็นด้วยบรรยากาศประชาธิปไตย เปิดใจ ให้อิสระ ไม่คิดแทนเด็ก
- สนับสนุนให้เด็กกล้าแสดงออก ไม่ปิดกั้นทัศนคติ รับฟังอย่างสร้างสรรค์ เชื่อมั่นในสิ่งที่เด็กคิดอย่างบริสุทธิ์ใจ

- นำความคิดเห็นเด็กขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติจริงได้
- ยอมรับคุณค่าทางความคิด ให้คำแนะนำเชิงสานต่อ
- สนับสนุนให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- ร่วมกันดำเนินการ แสดงศักยภาพ ความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจเชิงนโยบาย และกระบวนการทุกขั้นตอน

๔) บทสรุป

สิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

- ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

- มีสำนึกความเป็นพลเมือง (ที่กระตือรือร้น)

-มีส่วนร่วม...

- มีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง
- รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน
- มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ
- ร่วมมือกันในการต่อต้านการทุจริต
- มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

แนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาให้มีวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

๑. สนใจ ติดตามข่าวสารด้านการเมือง
๒. สนับสนุนผู้สมัครและนักการเมืองที่ดี และต่อต้านนักการเมืองที่ไม่ดี
๓. ติดตามตรวจสอบการทำงานของนักการเมือง
๔. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี ให้ความร่วมมือกับทางราชการ
๕. คัดค้านนโยบายที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ส่วนรวม
๖. ศึกษาข้อเท็จจริงให้ถี่ถ้วน
๗. เสนอปัญหาให้หน่วยงานแก้ไข
๘. ชุมชนคัดค้านโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น
๙. ปกป้องคุ้มครองสิทธิของตนมิให้ถูกละเมิด
๑๐. เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่ถูกต้อง

๖.๙ การนำเสนอสำหรับผู้นำนักประชาธิปไตย โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงทอง สรประเสริฐ อาจารย์ประจำภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

วิทยากรได้บรรยายเกี่ยวกับการนำเสนอสำหรับผู้นำนักประชาธิปไตย โดยเริ่มต้นการกล่าวถึง เนื้อหาในการบรรยาย ประกอบด้วย

๑. โลกของสื่อในยุค Disruption เปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง
๒. พฤติกรรมผู้รับสื่อแต่ละ Gen ในปัจจุบันเป็นอย่างไร
๓. สื่อและ “เรื่อง” ที่เราจะใช้เพื่อสื่อสารการเมืองและเรื่องวุฒิสภาควรเป็นแบบใด

จากนั้น...

จากนั้น ได้อธิบาย เกี่ยว S = Sender C = channel M = Message R = Receiver ส่วนบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนตามตำราดั้งเดิมของนิเทศศาสตร์ มีดังนี้

๑. นำเสนอข้อมูลข่าวสาร
๒. นำเสนอความคิดเห็น
๓. ให้ความบันเทิง
๔. ให้การศึกษา
๕. การโฆษณาประชาสัมพันธ์

เทคโนโลยีทำให้การสร้าง เผยแพร่ และแชร์ข้อมูลข่าวสารกลายเป็นเรื่องง่าย อำนาจการผลิตข้อมูลข่าวสารที่เคยเป็นสื่อจึงถูกแพร่กระจายไปยังผู้รับสารจำนวนมากมายมหาศาล แล้วเราจะทำสื่อเพื่อสื่อสารเรื่องการเมืองและวุฒิสภา ให้เข้าถึงผู้รับสารในยุค Media Disruption นี้ ได้อย่างไร

- ๓ ขั้นตอนการคิดผลิตสื่อ
- ๑) กำหนดข่าวสาร/ข้อมูลที่อยากให้รับรู้
- ๒) กำหนดกลุ่มเป้าหมาย
- ๓) เลือกสื่อที่เหมาะสม
- ๔) สร้างสรรค์เนื้อหาที่ใช้

จากนั้น ได้กล่าวถึง Receiver กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร ในยุคต่าง ๆ ประกอบด้วย

Baby boomer คือ กลุ่มวัย ๕๗ - ๗๕ ปี ปัญหาสายตา ทำให้ไม่ค่อยรับสื่อที่เป็นข้อความมากนักใช้งานสื่อที่เป็นภาพเคลื่อนไหว Youtube ใช้งานสื่อที่สร้างการเชื่อมต่อกับผู้คนในแวดวงชีวิต Facebook Line สื่อบุคคล สำคัญที่สุด

Gen X คือ กลุ่มวัย ๔๑ - ๕๖ ปี เกิดมาในยุคที่มีการแข่งขันทางเศรษฐกิจสูงเป็น Digital Immigrants ที่เปิดใจกับสื่อออนไลน์มากขึ้นชอบอ่าน ชอบค้นหาข้อมูล เพื่อประกอบการตัดสินใจ Active ในการรับข่าวสารเพราะเป็นกำลังหลักของครอบครัว

Gen Y คือ กลุ่มวัย ๒๕ - ๔๐ ปี เข้าสู่วัยทำงานพร้อม google และ email ใช้งาน Old Media บ้าง แต่น้อย ใช้สื่อเพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิต พูดคุย สื่อสาร ทำงาน หาสินค้า วางแผนชีวิต การเงิน ฯลฯ ด้วย การพึ่งพาข้อมูลในสื่อ Digital

Gen Z คือ กลุ่มวัย ๙ - ๒๔ ปี เป็น Digital Nativeโลกทั้งใบอยู่ในสมาร์ทโฟนปรับตัวเร็ว เรียนรู้ช่องทางการสื่อสารใหม่ๆ เร็วมากเป็นสุดยอด Content Creator YouTuber , Blogger ,Vlogger , E-sport ชอบความ Real ในการสื่อสาร

ดังนั้น จะต้องเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับ Social Media เหมือนกัน แต่ไม่เหมือนกัน Content ขึ้นเดียว ไม่ได้เหมาะกับจะเอาไปลงทุก Platform ซึ่งแต่ละ Platform จะมีจุดเด่น ดังนี้

Facebook จุดเด่น คือ

- เชื่อมโยงทุกอย่างเข้าด้วยกัน เพื่อน ครอบครัว อีเวนต์ข่าวสาร ข้อมูลความบันเทิง
- มีผู้ใช้งานจำนวนมากทั่วโลก
- มี feature ครบถ้วน ภาพ ตัวหนังสือ วิดีโอ ไลฟ์
- สร้าง engagement ง่าย
- เป็น professional

-เหมาะสำหรับ...

- เหมาะสำหรับงาน non-profit ต่าง ๆ
- Uncool Uncle
- Social Butterfly บังเอิญเห็น บังเอิญเจอ
- เปลี่ยนแปลงบ่อย
- จำกัดการเข้าถึง

Instagram จุดเด่น

- Visual Content
- Attractive Interface
- Unlimited Follower
- Amazing Feature
- Hashtag
- Urban & Millennial
- บางอย่างก็เล่าผ่านรูปเพียงอย่างเดียวไม่ได้
- กลุ่มคนที่ใช้ค่อนข้างเฉพาะกลุ่มอายุ
- ต้องมีฝีมือในการถ่ายภาพ แต่งภาพ

Youtube

- เป็นที่นิยมอย่างมากทั่วโลก คนใช้งานทุกเพศทุกวัย
- ผู้เข้ามาใช้งาน มีความเฉพาะเจาะจงในสิ่งที่
- ต้องการค้นหา ต้องการดู
- มี Feature อำนวยความสะดวกสำหรับ Creator มากมาย ทั้งดนตรี เพลง การตัดต่อ
- สื่อวิดีโอ เป็นสื่อที่คนให้ความสนใจดูมากกว่าสื่อประเภทอื่น
- การผลิต Video Content ยุ่งยากกว่าการผลิตสื่อประเภทอื่น และใช้งบประมาณ

มากกว่าสื่ออื่น

- คู่แข่งคือคลิปจำนวนมหาศาลที่ถูกอัปโหลดขึ้นมาในแต่ละวัน
- ต้องความตั้งใจในการดูมากกว่าสื่ออื่น
- โฆษณา

Podcast

- สื่อเสียง เหมาะกับผู้รับสารหลายกลุ่ม
- การผลิตทำได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก
- ช่องทางการเผยแพร่มีมาก
- ไม่ต้องอาศัยการอ่านออก เขียนได้
- เลือกหยิบยกประเด็นมานำเสนอได้รวดเร็ว
- เป็นสื่อที่คนมักเปิดฟังขณะทำกิจกรรมอื่นในชีวิตประจำวันไปด้วย

๖.๑๐ คุณธรรมกับผู้นำนักประชาธิปไตย โดย ดร.ดิเรก กวินสุนทรกุล

วิทยาการได้เริ่มต้นการบรรยายด้วยบทกลอน “ถึงสูงศักดิ์ อัครฐาน สักปานไหน ถึงวิไล เลิศฟ้าสง่าศรี ถึงเก่งกาจ ฉลาดกล้า ปัญญาดี ถ้าไม่มีคุณธรรม ก็ต่ำตม” จากนั้น ได้กล่าวถึงชุมชน/องค์กรคุณธรรม ซึ่งแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) เป็นกลไกสำคัญของภาครัฐในการขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมสู่ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเด็ก เยาวชน ประชาชน และข้าราชการ โดยทุกภาคส่วนสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณธรรมในองค์กรชุมชนและสังคม เพื่อสร้างให้สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม อันจะส่งผลต่อความเจริญของสังคมและประเทศชาติ ให้ประเทศชาติมั่นคงสงบสุขด้วยมิติทางศาสนา ให้ประชาชนมั่นคง เข้มแข็งด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมไทยอย่างยั่งยืนการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรคุณธรรมเป็นกลไกหนึ่งที่คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติเห็นชอบให้ทุกภาคส่วนในสังคมไทยดำเนินการขับเคลื่อนทั่วประเทศ โดยมีอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรม ระดับกระทรวงและระดับจังหวัดได้ดำเนินการขับเคลื่อนอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้องค์กรมีบทบาทและสามารถ สร้างคนดีเพื่อสังคมดี ส่งเสริมให้คนในองค์กรมีทัศนคติวิธีคิด และการประพฤติปฏิบัติที่สะท้อนการมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีเหมาะสมกับสังคมไทยมากขึ้น และองค์กรมีคุณค่าและประสิทธิภาพประสิทธิผลในการดำเนินงาน เนื่องจากสมาชิกขององค์กรมีคุณธรรมมากขึ้น

คุณธรรม คือ สภาพคุณงามความดีที่อยู่ในจิตใจคน ที่จะนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องดีงามและเกิดประโยชน์สุขร่วมกันของสังคม ชุมชน

องค์กรคุณธรรม คือ องค์กรหรือหน่วยงานที่ผู้นำ และสมาชิกขององค์กรแสดงเจตนารมณ์ และมุ่งมั่นดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมในองค์กร และเป็นองค์กรที่มีส่วนร่วมสร้างสังคมคุณธรรม โดยมีการบริหารจัดการองค์กรตามหลักคุณธรรม ธรรมาภิบาล หรือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกในองค์กรยึดมั่นคุณธรรมเป็นฐานในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติงาน และมีส่วนร่วมรณรงค์ส่งเสริมคุณธรรมให้กับประชาชน ชุมชน หรือเครือข่ายขององค์กรคุณธรรม

ระดับของ...

ระดับขององค์กรคุณธรรม

ระดับที่ ๑ องค์กรส่งเสริมคุณธรรมองค์กรที่แสดงเจตนารมณ์จะพัฒนาเป็นองค์กรคุณธรรม โดยมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณธรรม มีแผนการดำเนินงานการพัฒนาองค์กรคุณธรรม มีการจัดกลไกผู้รับผิดชอบ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม

ระดับที่ ๒ องค์กรคุณธรรมองค์กรส่งเสริมคุณธรรมที่มีกระบวนการพัฒนาองค์กรคุณธรรม ที่ได้มาตรฐานขององค์กรส่งเสริมคุณธรรมและมีการจัดระบบภายในองค์กรที่เอื้อต่อการพัฒนาองค์กรคุณธรรม เชิงพฤติกรรมของคนในองค์กร

ระดับที่ ๓ องค์กรคุณธรรมต้นแบบองค์กรคุณธรรมที่ดำเนินการประสบความสำเร็จทั้งในกระบวนการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนที่สะท้อนการมีคุณธรรม คนมีความสุข องค์กรมีคุณภาพและคุณธรรมเชิงประจักษ์ มีองค์ความรู้สามารถถ่ายทอดและเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับองค์กรต่าง ๆ ได้

หลักการส่งเสริม “องค์กรคุณธรรม”

ระเบิดจากภายใน : เกิดจากความมุ่งมั่นของผู้นำ และสมาชิกในองค์กร

เป็นระบบ ทำพร้อมกันทั้งองค์กร อย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ผสมผสานกับการทำงานปกติขององค์กร

หลักความจริง เริ่มจากสภาพความเป็นจริงขององค์กร มีความตั้งใจจริงและลงมือปฏิบัติจริง

สู่ความดีงาม เป้าหมาย คือ การเสริมสร้างจิตสำนึกของคนในองค์กรไปสู่การประพฤติที่สะท้อนถึงการมีคุณธรรม

การมีส่วนร่วม ควรพัฒนาองค์กรคุณธรรมในทุกชั้นตอน ต้องทำให้คนในองค์กรมีส่วนร่วมจากคนทุกระดับ

ประโยชน์จากการพัฒนาองค์กร

ระดับบุคคลและครอบครัว มีความสัมพันธ์และการยอมรับจากคนอื่นมากขึ้น ทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีคุณภาพชีวิตดี มีความสุขครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง

ระดับองค์กร องค์กรมีภาพลักษณ์ที่ดีในสังคม เป็นต้นทุนหรือคุณค่าเพิ่มในการดำเนินกิจการ คุณภาพการทำงานของสมาชิกดีขึ้นทำให้ประสิทธิผลขององค์กรเพิ่มขึ้นต้นทุนน้อยลงเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน

ระดับชาติ มีความสัมพันธ์และการยอมรับจากคนอื่นมากขึ้น ทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีคุณภาพชีวิตดี มีความสุขครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง

ระดับนานาชาติ ประเทศไทยมีภาพลักษณ์ที่ดี และเกิดความร่วมมือในการพัฒนาต่าง ๆ กับนานาชาติเพิ่มขึ้น

คุณธรรมที่ควรส่งเสริม

พอเพียง วินัย สุจริต และจิตอาสา

ปัญหาวิกฤติด้านคุณธรรม

- ความซื่อสัตย์สุจริต ทุจริตคอร์รัปชั่น
- จิตสำนึกสาธารณะ ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม
- พฤติกรรมวัตถุนิยม

-ขาดระเบียบ...

- ขาดระเบียบวินัย
- ขาดความสามัคคี

ในช่วงท้ายสุด วิทยากรได้กล่าวถึงรางวัลที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้รับ ประกอบด้วย

๑. รางวัลจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
 - รางวัลองค์กรต้นแบบ STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต
 - รางวัลประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการทำงานของหน่วยงานของภาครัฐ (ITA)
 - รางวัลหน่วยงานที่มีพัฒนาการสูงที่สุดด้านคุณธรรมและความโปร่งใส
 - รางวัลผู้ประพฤติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
๒. รางวัลจากระทรวงวัฒนธรรม
 - รางวัลหน่วยงานที่สนับสนุนการขับเคลื่อน “บวร” ในการพัฒนาชุมชนด้วยมิติทาง

วัฒนธรรม

๓. รางวัลจากรมบัญชีกลาง
 - รางวัลองค์กรที่มีความเป็นเลิศในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลัง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ระดับต้น
 - รางวัลการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

พ.ศ. ๒๕๖๒

จากนั้น ได้เชิญชวนให้ผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันแสดงเจตนามุ่งมั่นเพื่อเป็นชุมชนส่งเสริมคุณธรรม รุ่นที่ ๑ ณ จังหวัดชลบุรี ดังนี้

ชุมชนเครือข่ายผู้นำ นักประชาธิปไตยวุฒิสภา ขอแสดงเจตจำนงสุจริต ต่อสาธารณชนว่าจะยึดมั่นตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ในมิติการสร้างคนดีและสังคมดี และตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงขอประกาศเจตนามุ่งมั่นการทำงานเพื่อเป็นชุมชนส่งเสริมคุณธรรม และความตั้งใจหรือคำ มั่นที่จะทำหน้าที่เครือข่ายวุฒิสภาและหน้าที่ภายใต้ชุมชนหรือหน่วยงานต้นสังกัด ในการยึดหลักธรรมาภิบาล ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพอันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน

๖.๑๑ การใช้สื่อ...

๖.๑๑ การใช้สื่อยุคใหม่ให้มีประสิทธิภาพ โดย นายรัชพล สุวรรณโชติ นายกสมาคม และผู้ก่อตั้งสมาคมศูนย์ข่าวเยาวชนไทย

ได้บรรยายเกี่ยวกับการใช้สื่อยุคใหม่ให้มีประสิทธิภาพ และน่าสนใจ จากนั้นได้ยกตัวอย่างคลิปวิดีโอที่น่าสนใจ และได้รับความนิยมนจากผู้ชมให้ผู้อบรมได้รับชม และได้บรรยายเกี่ยวกับการสร้างคลิปให้ปัง โดยสรุปได้ดังนี้

รูปแบบ การจัดทำคลิป

๑. เปิด สำคัญที่สุด ดึงดู ภาพสวย/แปลก เสียง-คำพูดโดน/เสียงเพราะ/เสียงแปลก

๒. เนื้อหา สั้น กระชับ

๓. ปิด ทิ้งให้คิด จำ ติดตาม

ธีม (แนวเรื่อง) ที่ได้รับความนิยม

๑. ตลก

๒. ซาบซึ้ง

๓. ประทับใจ

กลุ่มเป้าหมาย ต้องทราบว่าคุณกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มใด เพื่อให้สื่อเข้าถึงได้ง่าย เช่น อายุ อาชีพ ที่อยู่ และความชอบ รสนิยม

หลักการทำคลิป

๑. ธรรมชาติ

๒. สบตา

๓. รู้จริง

๔. มีความสุข

๕. มีผลตอบแทน

จากนั้น วิทยากรได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรม ได้ร่วมกันซักถามและแสดงความคิดเห็น ซึ่งมีการแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย ซึ่งได้รับความสนใจจากผู้เข้ารับการอบรมอย่างยิ่ง

๖.๑๒ แนวทาง...

๖.๑๒ แนวทางการเผยแพร่ต่อยอด ขยายผลของเครือข่ายวุฒิสภา โดย นายวิเชียร บัวบาน ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานเผยแพร่ฯ

วิทยากรบรรยายพูดถึงเรื่องช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของทางวุฒิสภา และช่องทางในการติดต่อกับทางสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ทั้งทางเพจ Facebook โสมเพจผู้นำ นักประชาธิปไตย ยูทูบ และทางอินสตราแกรม ของทางวุฒิสภา รวมทั้งช่องทางในการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของทางวุฒิสภา และวิทยากรได้พูดถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจัดขึ้น ทั้งกิจกรรมที่จัดอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มผู้นำและเยาวชน และเชิญชวนให้ผู้ที่สนใจมาเข้าร่วมกิจกรรมกับทางสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และเขียนใบยืนยันการทำกิจกรรมที่คาดว่าจะไปดำเนินขยายผล ให้ความรู้กับบุคคลอื่น ๆ ภายหลังที่ผ่านการอบรม ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมโครงการ ต่างให้ความสนใจเป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ วิทยากรยังได้แบ่งกลุ่มเพื่อให้ผู้เข้าอบรมร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการเผยแพร่ต่อยอด ขยายผลด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการอบรมให้ความรู้ การเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ และการประชาสัมพันธ์ตามสื่อวิทยุ หอกระจายข่าว เป็นต้น

ทั้งนี้ ได้ตั้งคณะกรรมการเครือข่ายวุฒิสภา รุ่นที่ ๑/๒๕๖๖ พร้อมทั้งตำแหน่งต่าง ๆ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. นายพันธกานต์ พรหมพรางกูร	ประธานกรรมการ
๒. นายดุสิต สุขศิริ	รองประธานกรรมการ คนที่ ๑
๓. นายเดชา คชเลิศ	รองประธานกรรมการ คนที่ ๒
๔. นางมาลินี สิงหสุวิช	วิชาการ
๕. นายกิตติทัศน์ ประเสริฐศรี	วิชาการ
๖. นายพีระ ตั้งชูทวีทรัพย์	วิชาการ
๗. นายโชติ ฟางลอย	โฆษก/ประชาสัมพันธ์
๘. นายก้องภพ สรรสิริกุล	โฆษก/ประชาสัมพันธ์
๙. นางสาวจรรูกัญญา แก้วพวง	โฆษก/ประชาสัมพันธ์
๑๐. นายธนรัฐชัย อุดมเลิศสุวรรณ	สมาชิกสัมพันธ์
๑๑. นางสาวธิดาทิพย์ เอี่ยมสำอางค์	สมาชิกสัมพันธ์
๑๒. นางทัศนีย์ ลิ้มศาลา	สมาชิกสัมพันธ์
๑๓. นายอภิชัย สุขสวัสดิ์	เลขานุการ
๑๔. นางเมตตา ณ ปัตตานี	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๕. นางสาวเปรมิกา จันเจริญ	ผู้ช่วยเลขานุการ

๖.๑๓ พิธีปิดและมอบสัมฤทธิ์บัตรแก่ผู้ผ่านการอบรม

กล่าวปิด โดย นางสาววิไลลักษณ์ อรินทมะพงษ์ สมาชิกวุฒิสภา

นางสาววิไลลักษณ์ อรินทมะพงษ์ สมาชิกวุฒิสภา กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของโครงการฯ โดยวุฒิสภาได้จัดโครงการนี้ เนื่องจากได้เล็งเห็นความสำคัญของประชาชนทุกภาคส่วนและทุกอาชีพที่ควรจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างถูกต้อง พร้อมทั้งเสริมสร้างบทบาทความเป็นผู้นำนักประชาธิปไตย เพื่อจะได้นำความรู้ไปถ่ายทอดแก่บุคคลอื่น ๆ รวมทั้งเป็นการเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภา และการสร้างโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม หรือทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างประชาชนและวุฒิสภานำไปสู่การสร้างเครือข่ายเข้มแข็งภาคประชาชนที่จะร่วมกิจกรรมทางการเมืองอย่างมีคุณภาพ

รวมถึงได้กล่าวแสดงความยินดีที่การจัดโครงการครั้งนี้ประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี และทำให้ผู้ผ่านการอบรมได้รับความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภา ยุทธศาสตร์ชาติ และการปฏิรูปประเทศ วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ระบบงานรัฐสภา วุฒิสภากับการพัฒนาประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมทางการเมือง การสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ สถาบันพระมหากษัตริย์กับการปกครองระบอบประชาธิปไตย และการพูดและการนำเสนอสำหรับผู้นำนักประชาธิปไตย ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ที่ได้กำหนดไว้

จากนั้น ได้กล่าวขอบคุณจังหวัดชลบุรีและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ได้สนับสนุนการจัดโครงการฯ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี และกล่าวขอขอบคุณผู้เข้าร่วมโครงการฯ จากจังหวัดชลบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดระยอง ที่ได้เข้าร่วมอบรมเป็นอย่างดี

เมื่อเสร็จสิ้นการกล่าวปิด นางสาววิไลลักษณ์ อรินทมะพงษ์ สมาชิกวุฒิสภา ได้ร่วมกับนายพีระพจน์ รัตนมาลี รองเลขาธิการวุฒิสภา มอบสัมฤทธิ์บัตรให้กับผู้เข้าอบรม จำนวน ๑๒๒ คน

๗. ผลจากการ...

๗. ด้านการประชาสัมพันธ์การจัดโครงการฯ

๗.๑ มีการจัดทำสรุปคำกล่าวหรือถ้อยคำการบรรยายของสมาชิกวุฒิสภา โดยประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น Line, Facebook, Instagram วุฒิสภา ดังนี้

www.senate.go.th

โครงการเสริมสร้างความพร้อมแก่ท้องถิ่น
หลักสูตร " กระบวนการเสริมสร้างผู้นำนักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม "

**ประชาชนต้องช่วยกัน
ตรวจสอบการซื้อสิทธิ
ขายเสียงของนักการเมือง
เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไป
โดยสุจริตและเที่ยงธรรม**

นายศุภชัย สมเจริญ
รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง
21 ธันวาคม 2565

วุฒิสภา วุฒิสภา Senatethailand

www.senate.go.th

โครงการเสริมสร้างความพร้อมแก่ท้องถิ่น
หลักสูตร " กระบวนการเสริมสร้างผู้นำนักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม "

**ชีวิตล้วนมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมาย
ประชาชนควรพึงสนใจและใส่ใจ ทั้งพึงตระหนักไว้ว่า
“กฎหมายเป็นเพียงกฎแห่งความยุติธรรม
แต่กฎแห่งกรรม เป็นกฎแห่งชีวิต”**

นายวันชัย สอนศิริ
สมาชิกวุฒิสภา
21 ธันวาคม 2565

วุฒิสภา วุฒิสภา Senatethailand

๗.๒ ภายหลัง...

www.senate.go.th

โครงการเสริมสร้างความพร้อมแก่ท้องถิ่น
หลักสูตร " กระบวนการเสริมสร้างผู้นำนักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม "

เป้าหมายหลักในการทำงานของ " วุฒิสภา " คือคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชน และประเทศชาติเป็นสำคัญ เพราะวุฒิสภาเป็น " วุฒิสภาของประชาชน "

ดร. ปิยฉัตร วันเฉลิม
สมาชิกวุฒิสภา
22 ธันวาคม 2565

วุฒิสภา วุฒิสภา Senatethailand

๗.๒ ภายหลังเสร็จสิ้นการจัดโครงการ ได้จัดทำคลิปวิดีโอสรุปการจัดโครงการฯ โดยประชาสัมพันธ์ ผ่านช่องทาง ดังนี้ <https://www.youtube.com/watch?v=jST80DG-SgQ> และสามารถรับชมผ่าน QR code ได้ที่

๘. ผลจากการ...

๘. ผลจากการดำเนินการจัดโครงการฯ

การดำเนินการจัดโครงการเสริมสร้างความพร้อมแก่ท้องถิ่น หลักสูตร “กระบวนการเสริมสร้างผู้นำนักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม” ระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุมโพเมโล่ โรงแรมเลอ บาห์ลี รีสอร์ท แอนด์ สปา เมืองพัทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรมเป็นผู้แทนจากจังหวัดชลบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดระยอง เป็นภาคราชการและภาคเอกชน ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทต่อชุมชนท้องถิ่น และสามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปเผยแพร่ต่อยอด ขยายผลในองค์การและชุมชนท้องถิ่นได้ โดยมีผู้ผ่านการอบรมได้รับสัมฤทธิ์บัตรทั้งสิ้น จำนวน ๑๒๒ คน จากจังหวัดชลบุรี จำนวน ๔๔ คน จังหวัดระยอง จำนวน ๔๒ คน และจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน ๓๖ คน ในการจัดอบรมครั้งนี้ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข บทบาทหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภา ระบบงานรัฐสภา รัฐสภาของประชาชน วุฒิสภากับการพัฒนาประชาธิปไตย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การนำเสนอสำหรับผู้นำนักประชาธิปไตย การใช้สื่อยุคใหม่ให้มีประสิทธิภาพ คุณธรรมกับผู้นำนักประชาธิปไตย และแนวทางการเผยแพร่ต่อยอด ขยายผลของเครือข่ายวุฒิสภาต่อไป

สรุปผลการดำเนินงานโดย : - นางสาวรณภา กำลา นักประชาสัมพันธ์เชี่ยวชาญ
- นายวสันต์ มัตนามะ วิทยากรชำนาญการพิเศษ
- นางสาวจิตรลดา ใจสุบรรณ นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานเผยแพร่ประชาธิปไตยและกิจกรรมวุฒิสภาภูมิภาค
สำนักประชาสัมพันธ์